

Đầu tư trực tiếp nước ngoài, năng lực hấp thụ và hội tụ nghèo đa chiều tại Việt Nam

Nguyễn Trần Phúc^{1*}✉

¹ Trường Đại học Ngân hàng TP. Hồ Chí Minh.

ORCID: * 0000-0002-9680-2483.

✉ Tác giả liên hệ: phucnt@hub.edu.vn.

Ngày nhận bài: 29/12/2025 | Biên tập xong: 02/02/2026 | Duyệt đăng: 12/02/2026

TÓM TẮT:

Mục tiêu nghiên cứu: Nghiên cứu này phân tích tác động của đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đối với nghèo đa chiều (NĐC) tại Việt Nam trong khuôn khổ mô hình bảng động, trong đó xem xét tác động có điều kiện của FDI thông qua vai trò của thu nhập, chất lượng lao động và mức nghèo ban đầu ở cấp tỉnh.

Phương pháp nghiên cứu: Bài viết sử dụng dữ liệu bảng cấp tỉnh của 59 tỉnh, thành phố giai đoạn 2016–2022 và áp dụng phương pháp ước lượng System GMM nhằm phân tích tính dai dẳng và quá trình điều chỉnh theo thời gian của NĐC, đồng thời kiểm soát nội sinh và các yếu tố không quan sát được giữa các địa phương. Mô hình thực nghiệm là mô hình dữ liệu bảng động, có xét đến các biến tương tác và phân tích tác động biên theo bách phân vị.

Kết quả nghiên cứu: Kết quả cho thấy tồn tại hội tụ beta có điều kiện của NĐC, song tốc độ hội tụ chậm, phản ánh tính cấu trúc và dai dẳng của nghèo. FDI có tác động làm giảm NĐC, nhưng hiệu quả này không đồng đều giữa các địa phương, cho thấy sự tồn tại của rào cản hấp thụ và bẫy nghèo. Phân tích theo bách phân vị cho thấy FDI phát huy hiệu quả tại nhóm tỉnh có mức nghèo thấp và suy yếu ở nhóm nghèo sâu.

Giá trị đóng góp: Nghiên cứu cung cấp bằng chứng thực nghiệm mới về tác động có điều kiện và không đồng nhất của FDI đối với NĐC trong khuôn khổ mô hình động, qua đó nhấn mạnh FDI không phải là công cụ tự động để giảm nghèo nếu thiếu các điều kiện hấp thụ phù hợp.

TỪ KHÓA: FDI, nghèo đa chiều, hội tụ nghèo đa chiều, bẫy nghèo, năng lực hấp thụ.

Mã phân loại JEL: O15, F21, C23.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2026.239.....>